

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/117/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117250704
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6117250704.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a sudkýň JUDr. Danice Kočíčkovej a Mgr. Kataríny Katkovej v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, právne zast. Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s. r. o., so sídlom Martinčekova 13, 821 01 Bratislava, IČO: 50 361 368, za ktorú koná JUDr. Veronika Kubriková, PhD., advokát a konateľ, korešpondenčná adresa: Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, proti žalovanému: G. K.,C. trvale bytom XA. toho času bytom XXX, štátny občan SR, o zaplatenie 833,51 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 15Csp/248/2017- 96 zo dňa 20. 02. 2019, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 15Csp/248/2017- 96 zo dňa 20. 02. 2019 v napadnutej časti výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a v závislom výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (druhý a tretí výrok).
- II. V ostatnej časti zostáva rozhodnutie nedotknuté (prvý výrok).

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu istiny vo výške vo výške 833,51 Eur, úroky vo výške 11,54 Eur, úroky vo výške 32,20 Eur, úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 833,51 Eur od 01. 06. 2017 do zaplatenia, a to všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (prvý výrok).

V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietol (druhý výrok).

Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania a náhradu trov jeho právneho zastúpenia v rozsahu 100 %, a to v lehote do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým vyšší súdny úradník rozhodne o ich výške (tretí výrok).

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že: žalobca sa domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu istiny 833,51 Eur, úroky vo výške 11,54 Eur, úroky vo výške 32,20 Eur, úroky zo zostatku nesplatennej istiny, t. j. zo sumy 833,51 Eur vo výške 25,50 % ročne zo sumy 833,51 Eur od 01. 06. 2017 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5,15 % ročne zo sumy 833,51 Eur od 01. 06. 2017 do zaplatenia, a to všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti súdneho rozhodnutia a trovy konania. Žalobný nárok opieral o uzavretú zmluvu o úvere č. 1383043934 zo dňa 03. 10. 2013, a to medzi právnym predchodcom žalobcu - veriteľom Poštová banka, a. s. a žalovaným v postavení dlžníka. Súčasťou tejto zmluvy sú všeobecné obchodné podmienky a obchodné podmienky pre úver.

3. Žalovaný sa k žalobe písomne nevyjadril.

4. Okresný súd zistil, že dňa 03. 10. 2013 bola medzi právnym predchodcom žalobcu - veriteľom Poštová banka, a. s. a žalovaným v postavení dlžníka uzavretá zmluva o úvere č. 1383043934, súčasťou ktorej

sú všeobecné obchodné podmienky a podmienky pre úver. Na základe tejto zmluvy veriteľ poskytol žalovanému úver vo výške 1 000,- Eur, ktorý sa zaviazal vrátiť v mesačných splátkach.

5. Súd prvej inštancie posudzoval nárok podľa § 52 ods. 2,3, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1, 2, § 54 ods. 2 OZ, § 497, § 369 ods. 3 Obchodného zákonníka. Zistil, že úver bol poskytnutý žalovanému ako fyzickej osobe - spotrebiteľovi na osobnú potrebu, preto úverová zmluva je zmluvou spotrebiteľskou. Zmluva o úvere je upravená v § 497 Obchodného zákonníka, podľa ktorého zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Podstatné náležitosti zmluvy o úvere v čase jej uzavretia upravoval zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch ako lex specialis. Na základe tejto zmluvy boli žalovanej strane ako fyzickej osobe - nepodnikateľovi dočasne poskytnuté peňažné prostriedky vo forme úveru právnym predchodcom žalobcu, ktorý poskytuje úvery v rámci predmetu svojej činnosti. Zmluva obsahovala náležitosti podľa § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Z dôvodu neplnenia zmluvných podmienok zo strany žalovaného právny predchodca žalobcu výzvou zo dňa 13. 11. 2014 oznámil žalovanej strane uplatnenie práva, a to zosplatnenie úveru, zároveň vyzval žalovaného na uhradenie vzniknutého dlhu v konkrétnej lehote. V súvislosti s uplatneným kapitalizovaným úrokom zo strany žalobcu, okresný súd uviedol, že tento bol vyčíslený podľa predloženého aktualizovaného stavu úveru do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, t.j. do 01. 12. 2014. Preto na dlžnú sumu istiny vo výške 833,51 Eur, ako aj na takto vyčíslené úroky vo výške 11,54 Eur (predstavuje sumu úrokov a úrokov z omeškania odo dňa uzavretia zmluvy do 15. 04. 2017) a úroky vo výške 32,20 Eur (predstavujú sumu vyčíslených úrokov a úrokov z omeškania od 15. 04. 2017 do 31. 05. 2017) má žalobca zákonný nárok (prvý výrok rozsudku).

6. V nadväznosti na uvedené žalobca však nemá nárok na uplatnené úroky zo zostatku nesplatenj istiny, t. j. zo sumy 833,51 Eur vo výške 25,50 % ročne od 01. 06. 2017 do zaplatenia, nakoľko istina úveru sa po vyhlásení predčasnej splatnosti ďalej zmluvným úrokom neúročí, a preto okresný súd v tejto časti žalobu žalobcu zamietol. Žalobca po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru a jeho zosplatnení má nárok len na zaplatenie prislúchajúceho úroku z omeškania. Preto je dôvodný nárok na zaplatení zákonného úroku z omeškania, ale vo výške 5,05 % p. a. (namiesto navrhovaného úroku z omeškania vo výške 5,15 % ročne) zo sumy 833,51 Eur od 01. 06. 2017 do zaplatenia, ako sankcie zo zákona za nesplnenie povinnosti plniť včas a riadne (prvý výrok rozsudku).

7. Okresný súd uviedol, že istina je suma poskytnutých finančných prostriedkov veriteľom vo forme úveru. Podľa § 503 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka. Zmluvné úroky sú vždy splatné spolu so záväzkom vrátiť finančné prostriedky, t.j. spolu s istinou a doba splatnosti úrokov sa tak zhoduje s dobou splatnosti úveru. Celková suma úrokov musí byť zaplatená najneskôr do splatnosti dlžného zostatku úveru. Žalobcovi neprináležia aj zmluvné úroky po splatnosti úverovej istiny z úveru. Po dni vyhlásenia celého úveru za splatný sa ďalej istina úveru zmluvne neúročí. Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, vychádzajúc z podstaty zmluvného úroku, ktorý je odplatom za používanie finančných prostriedkov, ktoré sa poskytujú dlžníkovi do doby splatnosti. Teda žalobcovi patria iba úroky z omeškania, keďže od splatnosti je dlžník naďalej v omeškaní (§ 369 ods. 1 Obchodného zákonníka). Z tohto dôvodu preto okresný súd v časti nárok žalobcu zamietol, a to čo do úrokov zo zostatku nesplatenj istiny, t. j. zo sumy 833,51 Eur vo výške 25,50 % ročne od 01. 06. 2017 do zaplatenia. Uviedol, že aj zo znenia § 506 Obchodného zákonníka vyplýva, že po tzv. zosplatnení úveru má veriteľ právo požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi a ďalšie nároky neuvádza. Na uvedenom nič nemení ani dohoda účastníkov, nakoľko táto je pre obchádzanie zákona podľa § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatný právny úkon. Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie od dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania a dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.

8. Nakoľko žalobca v konaní preukázal dôvodnosť svojho nároku, okresný súd v prevažnej časti žalobe žalobcu vyhovel a rozhodol prvým výrokom rozsudku tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu istiny vo výške 833,51 Eur, úroky vo výške 11,54 Eur, úroky vo výške 32,20 Eur, úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 833,51 Eur od 01. 06. 2017 do zaplatenia, a to všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

9. Druhým výrokom rozsudku okresný súd rozhodol tak, že žalobu v prevyšujúcej časti zamietol (čo do nepriznania úrokov zo zostatku nesplatennej istiny, t. j. zo sumy 833,51 Eur vo výške 25,50 % ročne zo sumy 833,51 Eur od 01. 06. 2017 do zaplatenia), nakoľko istina úveru sa po jeho zosplatnení ďalej neúročí. Namiesto pôvodne navrhovaného úroku vo výške 5,15 % ročne, súd priznal žalobcovi nárok na úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne v zmysle Nariadenia Vlády č. 87/1995 Z. z.

10. O trovách konania rozhodol okresný súd v súlade s § 255 ods. 1 CSP, tak že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania a náhradu trov jeho právneho zastúpenia v rozsahu 100 %. Pri rozhodovaní vychádzal z pomeru úspechu žalobcu, keďže žalobca bol neúspešný iba čo do príslušenstva k priznanej sumy.

11. Proti výroku rozhodnutia, ktorým súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, v súlade s § 355 ods. 1 v lehote v súlade s § 362 ods. 1 CSP podal odvolanie žalobca, z dôvodu, že neboli splnené procesné podmienky, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. a), f), h) CSP).

12. Odvolateľ navrhol rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vrátiť vec súdu na ďalšie konanie. Uviedol, že rozhodnutie je nepreskúmateľné a arbitrárne, pretože nie je zjavné z akého právneho predpisu súd vychádzal, keď posúdil vec tak, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky. Poukázal na § 16 zák. 129/2010 Z.z., ktorého výkladom a contrario, veriteľ by mal mať zachované právo na vrátenie peňažných prostriedkov spolu s dohodnutým úrokom až do okamihu splatenia úveru. Pokiaľ ide o zmluvné úroky, ide o dohodnuté zmluvné plnenie akcesorickej povahy, je nevyhnutne spojené s istinou úveru, od ktorej existencii závisí aj samotný zmluvný úrok ako forma odmeny veriteľa za poskytnutie predmetného úveru. Ustanovenie § 503 ods. 3 ObZ. upravuje obdobie, za ktoré má veriteľ nárok na zmluvný úrok a z jazykového výkladu je zjavné, že veriteľ má nárok na úrok až do splatenia úveru. Zosplatnenie je len zmena termínu splatnosti, na ktorú má veriteľ nárok. V prípade, ak by veriteľ úver nezosplatnil, dlžník by bol povinný platiť zmluvné úroky. Ak teda je dlžník povinný platiť zmluvné úroky v prípade, ak platí úver v splátkach, odporuje logickému výkladu, aby bol od toho oslobodený v prípade oprávnenej zmeny termínu splatnosti. Úroky z úveru sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy, predstavujú cenu úveru. Dlžník je povinný platiť úroky od okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na povinnosť platiť úroky z úveru nemá vplyv ani zosplatnenie úveru. Táto povinnosť zásadne trvá do času reálneho vrátenia poskytnutého úveru. Poukázal na bod 6.4 Obchodných podmienok upravujúcich platenie úroku po zosplatnení istiny úveru, pričom s obchodnými podmienkami úveru sa žalovaný oboznámil, vyjadril s nimi súhlas, čo potvrdil svojím podpisom. Nesúhlasí s tvrdením súdu, že súbežným uplatňovaním úrokov z úveru a úrokov z omeškania dochádza k hrubej nadvláde veriteľa, keďže oba typy úrokov sú diametrálne odlišným právnym inštitútom a sledujú iný cieľ, nemôže ísť o dvojité sankcionovanie žalovaného. Ide o dva odlišné inštitúty, ktoré môže veriteľ žiadať popri sebe. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Co/1/2018, 41Co/13/2018, ktorý vychádza z toho, že úroky z úveru je dlžník povinný platiť za skutočnú dobu používania poskytnutých finančných prostriedkov, rozsudok Krajského súdu v Prešove 11Co/22/2018 a stanovisko podpredsedu Ústavného súdu SR JUDr. Milana Lalíka, vzhľadom k neprimeranej ochrane spotrebiteľa.

13. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 379, § 380 a § 381 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 2 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku, ktorým okresný súd žalobu v časti zamietol (II. výrok) a v závislom výroku o trovách konania (III. výrok) podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec mu v tomto rozsahu podľa ustanovenia § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

15. Procesný postup súdu znamenajúci porušenie práva na spravodlivý proces je jedným zo zákonných dôvodov pre zrušenie rozhodnutia. Obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký a medzi jeho zložky patrí (okrem iných) aj právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami sporu zo

strany súdu a právo na spravodlivé prejednanie veci, ktorého súčasťou je i právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

16. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že právny predchodca žalobcu uzavrel so žalovaným dňa 3.10.2013 Zmluvu o úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 1.000,- Eur. Z dôvodu neplnenia zmluvných podmienok zo strany žalovaného právny predchodca žalobcu výzvou zo dňa 13. 11. 2014 oznámil žalovanej strane uplatnenie práva podľa § 506 Obchodného zákonníka, a to zosplatnenie úveru, zároveň vyzval žalovaného na uhradenie vzniknutého dlhu v konkrétnej lehote. Žalobca si uplatňoval okrem iného aj nárok na dohodnutý úrok z úveru po zosplatnení úveru, ktorý mu súd prvej inštancie nepriznal.

17. Nepriznanie nároku na dohodnutý úrok z úveru po splatnosti úveru okresný súd odôvodnil, tak, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru a jeho zosplatnení má žalobca nárok len na zaplatenie prislúchajúceho úroku z omeškania, nie aj na dohodnutý úrok z úveru, pričom poukázal na ustanovenie § 503 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka, podľa ktorého zmluvné úroky sú vždy splatné spolu so záväzkom vrátiť finančné prostriedky, t.j. spolu s istinou a doba splatnosti úrokov sa tak zhoduje s dobou splatnosti úveru. Celková suma úrokov musí byť zaplatená najneskôr do splatnosti dlžného zostatku úveru. Žalobcovi neprináležia aj zmluvné úroky po splatnosti úverovej istiny z úveru. Po dni vyhlásenia celého úveru za splatný sa ďalej istina úveru zmluvne neúročí. Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, vychádzajúc z podstaty zmluvného úroku, ktorý je odplatom za používanie finančných prostriedkov, ktoré sa poskytujú dlžníkovi do doby splatnosti. Zároveň okresný súd uviedol, že aj zo znenia § 506 Obchodného zákonníka vyplýva, že po tzv. zosplatnení úveru má veriteľ právo požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi a ďalšie nároky neuvádza. Ďalej okresný súd uviedol, že na uvedenom nič nemení ani dohoda účastníkov, nakoľko táto je pre obchádzanie zákona podľa § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatný právny úkon. Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie od dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania a dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.

18. Súd prvej inštancie nepriznal nárok aj z dôvodu, že dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti je pre obchádzanie zákona podľa § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatný právny úkon, pričom však bližšie okresný súd neuviedol, ktoré ustanovenia zákona dohoda obchádza, tiež neuviedol ako právne posudzoval ustanovenia obchodného zákonníka, keďže majú dispozitívnu povahu.

19. Vzhľadom na uvedené odvolaciemu súdu neostávala iná možnosť ako rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom rozsahu druhého výroku, ktorým okresný súd žalobu zamietol (II. výrok) a v závislom výroku o trovách konania (III. výrok) podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP) ani na jeho zmenu (§ 388 CSP) .

20. Úlohou prvoinstančného súdu bude náležite sa vysporiadať s nárokom žalobcu na úrok po zosplatnení úveru s prihliadnutím na obsah Zmluvy o úvere, Všeobecných obchodných podmienok, Obchodných podmienok; zistiť, či sú zmluvné dojednania ohľadne žalobcom uplatnených nárokov po zosplatnení úveru dostatočne konkretizované v Zmluve o úvere, t.j. či z nich vyplýva dohoda strán ohľadne nároku žalobcu na úroky po zosplatnení úveru a či uvedené zmluvné dojednania majú všetky atribúty platného dojednania (§ 37 a nasl. OZ). Odvolací súd dopĺňa, že zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, ktorý musí nevyhnutne podliehať ex offio súdnej kontrole, preto súd prvej inštancie, ak zistí, že účastníci v zmluve dojednali platenie úrokov po zosplatnení úveru, posúdi toto dojednanie, z hľadiska prijateľnosti/neprijateľnosti zmluvného dojednania.

21. V novom rozhodnutí rozhodne prvoinstančný súd i o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

22. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania, t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpisu uvedie, tiež proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).